

Ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας στην Ι.Μ.Μ. Βατοπαιδίου

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Δέκα ακριβώς έτη μετά από την ανάρρησή του στον Πατριαρχικό Θρόνο του Ευαγγελιστού Μάρκου, η οποία ακολούθησε το τραγικό γεγονός του θανάτου του προκατόχου του, ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρος Β΄ επισκέπτεται την Ι.Μ. Βατοπαιδίου. Η τιμητική αυτή επίσκεψη γίνεται με την ευκαιρία της συμπληρώσεως 300 ετών (1714-2014) από την Κοίμηση μιας μεγάλης προσωπικότητας της Ορθόδοξης παράδοσης, του αγ. Γερασίμου του Παλλαδά, ο οποίος συνέδεσε το βίο του με τις δύο αυτές εστίες της χριστιανικής πνευματικότητας.

Ο Άγιος Γεράσιμος Β΄ ο Παλλαδάς, Πατριάρχης Αλεξανδρείας, που έζησε κατά τον 17^ο αιώνα, είναι ένας από τους διαπρεπέστερους λόγιους ιεράρχες της περιόδου της τουρκοκρατίας, που παρέμεινε σχεδόν στην «αφάνεια» για πολλά χρόνια, αν και διακρίθηκε για την αγιότητα και την ακτινοβολία της προσωπικότητάς του, καθώς και την πολύπλευρη πνευματική του δραστηριότητα.

Βιογραφία του αγίου Γερασίμου έγραψε εβδομήντα χρόνια μετά την κοίμησή του, ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Γεράσιμος Γ΄ ο Γημάρης (1783-1788). Γεννήθηκε στο χωριό Σκιλλούς της Κρήτης, τη σημερινή Καλλονή, μεταξύ των ετών 1625 και 1630. Πατέρας του ήταν ο Θεόδωρος Παλλαδάς πρωτοπρεσβύτερος στον Χάνδακα (Ηράκλειο) ονομαστός για την μόρφωση και τη ρητορική του ικανότητα και μητέρα του η Στυλιανή, το γένος Μαρά. Η οικογένειά του, από τον πατέρα του, ήταν λειυτική και ανέδειξε γνωστές προσωπικότητες στην Κρήτη. Μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους η οικογένεια του πήγε στα Επτάνησα.

Αφού διδάχθηκε τα πρώτα γράμματα και πήρε τα πνευματικά εφόδια από τον πατέρα του κατά τη διάρκεια της παραμονής της οικογένειάς του στα Επτάνησα πήγε για σπουδές στην Βενετία. Η μόρφωσή του ήταν μεγάλη, καθώς γνώριζε

άριστα την αρχαία ελληνική, λατινική και εβραϊκή γλώσσα, και κατείχε σε βάθος τη θεολογία, φιλοσοφία κ.λπ. Προτεραιότητά του όμως, όπως φάνηκε από την μετέπειτα σταδιοδρομία του, ήταν η αφιέρωσή του στην Εκκλησία, η διακονία του στους κόλπους της ως ιερωμένου, και δευτερευόντως η θητεία του ως επιστήμονα και δασκάλου.

Όλες οι μαρτυρίες συνηγορούν στο ότι ο Άγιος Γεράσιμος αφιερώθηκε στην παιδεία του τουρκοκρατούμενου ελληνισμού. Δίδαξε για πολλά χρόνια σε διάφορα σχολεία της Πελοποννήσου, Ηπείρου (Άρτα, Ιωάννινα και Παραμυθιά) και στην Καστοριά μέχρι να ενθρονιστεί Μητροπολίτης της. Παρέμεινε για μικρό διάστημα, και με τον τίτλο πρώην Καστορίας αναδείχθηκε το 1688 Πατριάρχης Αλεξανδρείας. Πριν από την εκλογή του ως Πατριάρχου, του παραχωρήθηκε επιτροπικώς η μητρόπολη Αδριανουπόλεως.

Η εκλογή του Αγίου Γερασίμου στον πατριαρχικό θρόνο του αγίου Μάρκου έγινε στις 25 Ιουλίου 1688, στην Κωνσταντινούπολη, επί πατριαρχίας Καλλινίκου Β. Αυτή η εκλογή αποτελεί την κορύφωση της ιερατικής του σταδιοδρομίας και το πλήρωμα της θείας Χάριτος στο πρόσωπό του. Η θεία Πρόνοια καθοδήγησε τα βήματά του αξιοποιώντας όλη την ταπεινή του διάθεση, τη διακριτική του προσφορά και τη σεμνή του παρουσία στους τόπους που υπηρέτησε.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης με επιστολή του προς το ποίμνιο της Αλεξάνδρειας, αναφέρεται στα ψυχικά και σωματικά του προτερήματα, τη θεοσέβεια, τη σοφία του, τις αρετές του, τη γλυκύτητα και την πραότητα του χαρακτήρα του.

Ο άγιος Γεράσιμος έμεινε ως Πατριάρχης από το 1689, μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 1710. Κατά τη διάρκεια της πατριαρχίας του μερίμνησε για την πνευματική καθοδήγηση των πιστών κηρύττοντας τον θείο λόγο και αυτό φαίνεται από τις πολλές ομιλίες και διδαχές, που άφησε σε απλή γλωσσική μορφή, για να γίνονται κατανοητές από όλους τους πιστούς. Προσπάθησε να αναδιοργανώσει την Εκκλησία του και ιδιαιτέρως να ανορθώσει την κακή οικονομική της κατάσταση. Για το σκοπό αυτό ταξίδεψε δύο φορές στη Βλαχία και Μολδαβία για να ανανεώσει τα προνόμια και τα δικαιώματα του Πατριαρχείου στις μονές και τα μετόχια αφιερώματα των ηγεμόνων των χωρών αυτών. Μεγάλη είναι η αλληλογραφία του με εξέχουσες προσωπικότητες της εποχής του. Ο τσάρος της Ρωσίας ανταποκρίθηκε στο αίτημά του στέλλοντας οικονομική βοήθεια για το Πατριαρχείο και ιδιαιτέρως για τις Μονές του Αγίου Σάββα Αλεξανδρείας και του Αγίου Γεωργίου του Καΐρου.

Είναι γεγονός ότι σε κάθε περίπτωση της ζωής του έδειχνε αυταπάρνηση και ταπείνωση. Στις 20 Ιανουαρίου 1710, μετά από 22 χρόνια γόνιμης πατριαρχίας,

παρατείνεται λόγω ασθενείας, γήρατος και χάριν της ησυχίας. Η κοινοποίηση της παραιτήσεως προκάλεσε λύπη δυσβάστακτη στους χριστιανούς, στους οποίους ο Άγιος ήταν πολύ αγαπητός και απολάμβανε ειλικρινή τιμή και σεβασμό.

Μερίμνησε για τη διαδοχή του και αφού εδραιώθηκε στο θρόνο ο διάδοχός του, το 1713, πραγματοποίησε την απόφασή του να μεταβεί στο Άγιον Όρος και μάλιστα στην Μονή Βατοπαιδίου για να περάσει εκεί τα τελευταία χρόνια της ζωής του.

Η Μονή του Βατοπαιδίου είχε και τότε φήμη για την οργανωμένη μοναστική ζωή, τις δυνατότητες ασκήσεως και βιώσιμης διαμονής, όπως περιγράφονται στο έμμετρο Προσκυνητάριο του 1722, γραμμένο από τον Αναστάσιο Παπαβασιλόπουλο. Για την παρουσία και κοίμηση του Αγίου Γερασίμου στο Βατοπαίδι μαρτυρεί ο ίδιος συγγραφέας, που τον αναγνωρίζει μεταξύ των σπουδαίων για την αγιότητά του ιεραρχών.

Γέροντας πολύ και αδύναμος από τις κακουχίες και τις ασθένειες κοιμήθηκε στον τόπο που διάλεξε να αναπαυθεί, στις 15 Ιανουαρίου του 1714. Μάλιστα, στη Ιερά Μεγίστη Μονή του Βατοπαιδίου, φυλάσσεται η ευωδιάζουσα χαριτόβρυτη ιερή κέρα του, σε ασημένια λειψανοθήκη.

Ο άγιος Γεράσιμος Παλλαδάς, σ' όλη του την επίγεια ζωή του, υπήρξε άνθρωπος αγάπης, πραότητας, υπομονής και πίστεως, ιερωμένος εργατικός και νουνεχής, ακάματος εργάτης στον αμπελώνα του Κυρίου. Το βάθος της σκέψεώς του, όπως διαφαίνεται στο έργο του, φανερώνει την πνευματικότητα και την υψηλή θεωρία, που τον διέκριναν. Αφιέρωσε όλη τη ζωή του στην υπηρεσία της Εκκλησίας και προσπάθησε ιερουργώντας και κηρύσσοντας για τη σωτηρία των ανθρώπων. Η ζωή του υπήρξε χριστοκεντρική και ανθρωποκεντρική.

Η αγιότητά του αναγνωρίσθηκε πολύ νωρίς από το πλήρωμα της Εκκλησίας. Από τον ιστορικό της εποχής του Καισάριο Δαπόντε, μαρτυρείται ότι μετά την ανακομιδή του αναδυόταν ευωδία από το σεπτό του λείψανο, σημείο της αγιότητάς του.

Η ορθόδοξη Εκκλησία, και μάλιστα το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, προέβη στην επίσημη αναγνώριση της αγιότητας με Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη αγιοκατατάξεως, που εκδόθηκε στις 17 Σεπτεμβρίου του έτους 2002 και ως ημέρα εορτής της μνήμης του ορίσθηκε η 15^η Ιανουαρίου. Και η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος με εγκύκλιο σημείωμα της 16^{ης} Οκτωβρίου 2002, γνωστοποιεί ότι ο Γεράσιμος Παλλαδάς αναγράφηκε στα αγιολογικά βιβλία της.

Αποτελεί ιδιαίτερη ευλογία για κάθε πιστό, η προσκύνηση και η τιμή της μνήμης ενός μεγάλου ιεράρχη, που με την ταπεινή του δράση έδειξε το δρόμο της

σύμφωνα με τον Θεό ζωής και αγιότητας.